

GORZELNIK

Organ poświęcony polskiemu przemysłowi gorzelnicznemu

2525
17-001

Cena prenumeraty: w Austro-Węgrzech: Rocznie 12 kor., półrocznie 6 kor. — w Rosyi: rocznie rs., półrocznie 2 rs. — w Niemczech: rocznie 8 mk., półrocznie 4 mk.

Cena ogłoszeń: Cała stronica 20 kor., 1/2 stronicy 10 kor., 1/4 stronicy 6 kor., 1/8 stronicy 3 kor. Przy powtarzaniu anonsów stosunek 1/2. Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca

Wydawca: Towarzystwo Gorzelników Polskich. — Redaktor odpowiedz.: Gierasteński Feliks, ul. Miłkowskiego 1. 2.

Redakcja i Administracja „Gorzelnika“

Lwów, ul. Miłkowskiego 1. 2

przyjmuje wszelkie ogłoszenia od P. T. firm fabrycznych, handlowych i wszelkich osób interesowanych w przemyśle gorzelnicznym, po cenach umieszczonych w nagłówku „Gorzelnika“.

Reflektujących uprasza się o rychłe nadsyłanie tekstu i klisz anonsowych.

Ksawery Burzyński

we Lwowie, ulica Wałowa liczbą 5, I-sze piętro
róg ul. Halickiej 1. 18.

Przez Wysokie c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 9. Lipca 1902 l. 77767 koncesyonowane

Biuro załatwień

pośredniczy w kupnie, sprzedaży, dzierżawach majątków ziemskich, kamienie i realności we Lwowie lub na prowincyi, tudzież we wszelkich interesach handlowych.

Agencya nauczycielska

poleca: Guwernantki, lektorki, bony Francuski, Niemki, Polki, nauczycielki, nauczycieli i guwernerów — tylko z dobrymi świadectwami.

Biuro pracy

dostarcza: Oficyalistów prywatnych wszelkiego rodzaju, pomocników i praktykantów handlowych, oraz wszelką, tylko z lepszymi świadectwami, służbę niższą.

Zlecenia załatwia natychmiast.

Biuro otwarte do 8-ej wieczór.

Lwów, ul. Wałowa 5, róg ul. Halickiej 18.

Swieżo wyszło z druku nakładem redakcyi „Rolnika i Hodowcy“ w Warszawie i jest do nabycia we wszystkich księgarniach

„GORZELNICTWO“

przez Fr. Turkowskiego, z drzeworytami.

Cena 1 rb. 50 kop. (5 koron).

Mikrobiologia fermentacyjna

Napisał W. Syniewski.

Cena 7 koron (3 ruble = 6 marek).

Otrzymać to dzieło można u autora

Lwów, ul. Sadownicka 1. 23.

Für landw. Brennereien!

Bauer's Kefe-Extract

Höchste Ausbeute!

Einfachste Manipulation!

Bestellungen sind zu richten an die

Raaber Spiritusfabrik -

Raab, Ungarn.

Broschüren und Gebrauchsanweisung gratis und franco.

FRIES i Ska

Kraków ul. Ditlewska

Dom agencyjno-handlowy

Zastępstwo kopalń węgla dostarcza

Węgiel górno-szląski dla gorzelni

najlepszej marki

do każdej stacji kolejowej po najtańszej cenie,

SKŁAD

INSTRUMENTÓW

do kontroli postępowania technicznego

w **POTURZYCY** poczta SOKAL

poleca

rozmaite przyrządy

oraz

PASY do MASZYN.

W. Sikorski i J. Seidenstein

w Krośnie

Skład maszyn i przyborów dla wszelkich
gałęzi przemysłu

poleca:

Kotły i maszyny parowe.

Pompy ręczne i parowe.

Rury gazowe, żelazne i cynkowane.

Rury wiertnicze i narzędzia wiertnicze.

**Armatury i łączniki dla rurociągów parowych.
wodnych i gazowych.**

Gnące się węże metalowe.

Pasy skórzane, bawełniane i gumowe.

Liny druciane i manilowe.

**Materyały gumowe, asbestowe i t. p. do uszczel-
niania.**

Oleje maszynowe i cylindrowe.

**Urządzenia dla warsztatów kowalskich i ślu-
sarskich.**

**Urządzenia elektryczne dla oświetlania i prze-
noszenia siły i wszelkie przybory do tychże.**

Filtry wodne dla domu i przemysłu.

KOKS

otrzymany przy destylacy naj-
lepszych

węgla gazowych

do opału kotłów parowych

i celów kowalskich

poleca

Zakład gazowy miejski we Lwowie.

Maź pogazową

dla zarządów dóbr

poleca

w najlepszej jakości

Zarząd gazowy miejski

w Stanisławowie.

Sławne drożdże

z fabryki Ad. Ig. Mautnera i Syna we Wiedniu

główny skład na Galicyę w handlu

KAROLA BAŁLABANA

Lwów, Halicka 23.

Jedynie przydatne do zacieru gorzelnianego, ponieważ

bez krochmalu.

Zlecenia z prowincyi skutecznia się bezzwłocznie.

ROBERT KERN

ZASTĘPSTWO WITKOWICKIEJ FABRYKI RUR

W KROŚNIE

poleca

zarządom dóbr, browarom i gorzelniom

rury z kutego żelaza

ARMATURY

kurki, wentyle, wszelkie gatunki pomp, węże, pasy
i wszelkie artykuły techniczne.

D. R. G. M.

Nr. 106142.

Założona 1875 roku

D. R. G. M.

Nr. 106142.

Fabryka wyrobów z miedzi i mosiądzu B. Ziolkowski dawniej B. Leporowski

właśc. Inżynier Czesław Perzyński.

Poznań, W. 6., Ceglana ulica 16.

Specjalność:

☞ aparaty destylacyjne dla gorzelń ☜

system ulepszony i ochroniony w urzędzie ces. patent. D. R. G. Nr. 106142.

Rekonstrukcyjne starych aparatów destylacyjnych.

Deflegmatory

oraz wszelkie roboty kotlarskie w gorzelniach, browarach, cukrowniach itp.

Zdolni monterzy do dyspozycji.

Centralne ogrzewania wodą, parą i powietrzem.

JAKÓB GRÜNER

Fabryka wyrobów metalowych i kotlarnia w SOKALU

urządza:

całkowite gorzelnie rolnicze,
podejmuje się wszelkich rekonstrukcyj starych gorzelń
i dostarcza:

KOTŁY PAROWE wszelkich systemów
PARNIKI HENZEGO
PŁUCZKI do KARTOFLI

☜ **KADZIE ZACIERNE** własnego, jakoteż
innych systemów z przyrządami do chłodzenia i rozdrabniania zacieru.

Rezerwoary na spirytus i wodę.

Aparaty odpędowe ciągłe i destylacyjne.

☛ **POMPY** do wody, zacieru i spirytusu. ☛**MASZYNY PAROWE**

Wykonuje wszystko

jak najsumienniej i po najtańszych cenach.

Dla gorzelń.

Drożdże czystej rasy

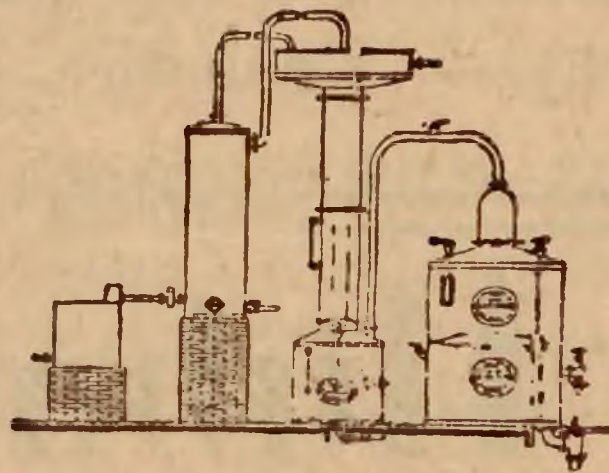
dostarcza laboratorium

Dra **JAKÓBA GINSBURGA**w **ODESSIE** (Uspenskaja ul. Nr. 35).

Liczne świadectwa i referencje na żądanie.

Cennik gratis i franko

Bliższe wiadomości udziela listownie.

CH. I. KOZINER Fabryka kotlarska
w Tarnopolu.

Dostarcza dla gorzelń wyroby kotlarskie miedziane, mosiężne i żelazne.

Kotły parowe wszelkich systemów, parniki, zacieranie chłodzące, aparaty odpędowe, rezerwoary etc. etc.

☜ Rekonstrukcyjne jak najtaniej. ☜

Alojzy Hübner, Lwów

| poleca: |

Cement — Gips — Wapno hydrauliczne
 Oliwy do maszyn — Oliwę do palenia
 Pasy do maszyn skórzane i gumowe — Gurty do maszyn
 zwykłe i napuszczane
 Rzemyki do szycia pasów — Śruby i nity do pasów
 Wiaderka do ognia lakierowane i składane
 Weże konopne zwykłe i gumowane — Weże gumowe
 Weże spiralne
 Holendry mosiężne — Płyty gumowe
 Płyty asbestowe — Sznury gumowe i asbestowe
 Pakunki łożowe i federweisowe — Kule gumowe do wentylów
 Szkła do kotłów — Pierścienie gumowe
 Glazura do chłodników — Baryszówki — Szklaneczki
 próbne do browarów — linwy konopne i druciane cynkowe
 Rury ołowiane — Rury cynowe
 Plomby i drut ołowiany — Latarnie gospodarskie na oliwę
 i naftę — Knoty — Oliwiarki do maszyn blaszane i szklane
 Przyrząd kauczukowy dla bydła — Przyrząd do pum-
 powania powietrza u bydła — Trokary
 Seregi cynowe i gumowe dla bydła — Nożyce
 do strzyżenia bydła i owiec — Sól kamienną — Farby olejne
 i terowe na dachy — Carbolineum Avenariusi Exsiccator
 Ter drzewny i gazowy
 Antimerulion środek przeciw grzybowi
 Tektura na dachy — Smołowiec — Pędzle — Pyrolinę itp.

| poleca |

Alojzy Hübner, Lwów

Rynek 1. 38.

Cenniki i oferty na żądanie do dyspozycji.

Rynek 1. 38.

Pierwsze galicyjskie
Towarzystwo akcyjne budowy wagonów i maszyn w Sanoku

przedtem **Kazimierz Lipiński**

buduje jako specjalność kompletne urządzenia

GORZELŃ, DESTYLARNI SPIRYTUSU,

magazynów, browarów, cukrowni i innych podobnych zakładów przemysłowych.

Fabryka posiada osobny oddział dla budowy tych aparatów, zaopatrzone we wszelkie potrzebne narzędzia mechaniczne i pozostający pod kierownictwem inżyniera specjalisty.

Fabryka podejmuje się wykonania planów odnośnych budynków, jak niemniej dostarcza pojedynczych przedmiotów jak :

MASZYN i KOTŁÓW PAROWYCH

Parników

Kadzi zaciernych chłodzących

aparatów destylacyjnych

systemu Pistoryusza i kolumnowych, tak zwyczajnych jak i ciągłych, dalej

**Pompi rezerwoarów na spirytus
i t. d.**

Osobny oddział budowy wagonów

dostarcza cystern do transportu spirytusu lub melasy, specjalnych wagonów do transportu piwa itp.

Inżynier cywilny p. **Władysław Ostrowski** jest naszym agentem
dla spraw gorzelnianych.

C. k.

uprzyw.

FABRYKA MASZYN

Odlewnia żelaza i metali

pod firmą

L. ZIELENIEWSKI w KRAKOWIE

poleca jako swoją specjalność :

Kotły parowe skowane stałe i przewoźne *)

Maszyny parowe różnej wielkości *).

Kompletne urządzenia i rekonstrukcje gorzelń.

Rezerwoary na spirytus i wodę. — Pompy wszelkiego rodzaju etc.

Powiększywszy znacznie **ODLEWARNIE** wykonuje szybko wszelkie odlewy podług rysunków i modeli własnych lub nadesłanych.

Cenniki i kosztorysy darmo i franco.

*) Odznaczone na wystawie krajowej we Lwowie w r. 1894. dyplomem honorowym c. k. Ministerstwa handlu.

*) Złotym medalem Izb handlowych.

QUISSEK & GEPPERT

fabryka wyrobów miedzianych, metalowych i kotlarnia

BIELSK

(Szląsk austriacki)

Filia w CHODOROWIE (wschodnia Galicya)

Adres telegr.:
Quissek-Geppert, Bielitz.

Telefon Nr. 152.

Adres telegr.:
Quissek-Geppert, Bielitz.

Specjalność:

Kompletne urządzenia gorzelń, rafineryj spirytusu i fabryki likierów.

Peryodyczne i ciągłe

Aparaty odpędowe

według własnego
i każdego innego systemu pod gwarancją
wydawania 90 — 96° alkoholu.

Patentowany

Oddzielacz przedpędu i niedogonu

do osiągnięcia wysokoprocentowego
produktu, wolnego od fuzlu,
wprost z zacieru.

Pluczeki do kartofli

z elewatozem lub bez,
prostej a wypróbowanej konstrukcyi.

PARNIKI HENZEGO

każdego kształtu dla kartofli i zboża.

Gniotowniki do słodu

najnowszej konstrukcyi.

Najnowsze patentowane

Zacienne i aparaty chłodzące

z specjalnie szybkim chłodzeniem.

Mechaniczne węże chłodzące

dla kadzi fermentacyjnych i drożdżarek.

MATECZNIKI.

Pompy tłokowe i centryfugalne

dla słodkich zacierów.

Inżektory

dla odfermentowanej roboty.

MONTEJUS.

Pompy rotacyjne i skrzydłowe

dla spirytusu etc

Rezerwoary dla wody, spirytusu etc.

Odbieralniki na spirytus.

Kotły parowe wypr. systemów.

MASZYNY PAROWE

stojące i leżące.

Kompletne transmisye.

POMPY WODNE

wszelkich gatunków ręczne i dla motorów.

Poczwórnio działające

Automatyczne pompy parowe.

Skład wszelkich armatur

własnego wyrobu
dla aparatów i kotłów parowych.

NOWOŚCI.

Patentowane

Wentyle powietrzne i bezpieczeństwa

dla aparatów odpędowych.

Rozdrabiacze ziarn dla parników Henzego.

SKŁAD

rur miedzianych z szwem i bez
szwu, rur żelaznych i łączników.

Wszelkie roboty kotlarskie

w miedzi i żelazie

dla urządzeń przemysłowych.

*Rekonstrukcyje i reparacyje
wszelkiego rodzaju dokładnie
i tanio.*

Pierwszorzędne referencyje.

Nowość dla gorzelń: Rozdrabniacz dla kartofli i kukurudzy.

Patent: Quissek i Geppert. — Może być przytwierdzony do rury wydmuchowej parnika Henzego,
względnie wprost do kranu wydmuchowego.

Polecany przez znawców. — Opis w podręczniku Maerckera (7 wydanie).

H. Paucksch, Tow. akcyjne

w **Landsbergu (nad Wartą)**

poleca się do wykonania

gorzelni rolniczych najnowszych systemów

o 2, 4 i 7 hl. dzienne produkcyi,

rekonstrukcyi gorzelni starych

i dostawy machin pojedynczych i aparatów

jako to:

KOTŁÓW i MACHIN PAROWYCH,

płuczek, parników Henzego, zacierników

i chłodników, gniotowników do słodu, pomp,

REZERWOARÓW, APARATÓW PERYODYCZNYCH i CIĄGLYCH,

aparatów rektyfikacyjnych.

Fabryka urządziła 24 nowych gorzelń w Galicyi.

J. WEINSTOCK

Mikulińce koło Tarnopola

Fabryka kotlarska

i wyrobów kruszcowych

urządza całkowite

GORZELNIE ROLNICZE,

podemuje się wszelkich rekonstrukcyi starych
gorzelń i dostarcza:

KOTŁY PAROWE wszelkich systemów

PARNIKI HENZEGO,

KADZIE ZACIERNE własnego i innych systemów
z przyrządami

do chłodzenia i rozdrabiania zacieru,

Rezerwoary na spirytus i wody,

APARATY ODPEĐOWE,

POMPY DO WODY,

zacieru i spirytusu

MASZYNY PAROWE.

F. Drüding

Fabryka wyrobów metalowych i kotlarnia

w **BIAŁEJ (Galicya)**

poleca się do wykonania:

Całkowitych gorzelń rolniczych

podług najnowszych systemów,

Aparatów odpędowych

peryodycznych i ciągłych.

Kadzi zaciernych chłodzących,

Parników Henzego, kotłów

i rezerwoarów.

Armatury wszelkiego rodzaju!

Rekonstrukcye starych gorzelń

i wszelkie roboty w zakres kotlarstwa
wchodzące.

Lejarnia

Fabryka urządzeń przemysłowych i machin rolniczych

H. CEGIELSKI, Tow. Akc. w POZNANIU

1. fabryka ul. Strzelecka 22. — II. fabryka Sty. Łazarz ul. Alejowa 10.

Główne biura Zarządu ul. Strzelecka No. 22.

wykonuje gorzelnie prywatne i spółkowe najnowszych systemów dla najmniejszej i największej dziennej przeróbki i poleca się do rekonstrukcyi starych gorzelń. Dostarczamy pojedynczych machin i aparatów a mianowicie:

Kotłów parowych wszelkich systemów — hydraulicznie nitowanych ze szwajsonowanymi rurami płomiennymi zwykłej lub schodkowej budowy zaopatrzonych na życzenie w rury Gallowaya;

Machin parowych najnowszych konstrukcyi ze stawidłami Trieka lub Ridera;
Parników Henzego — na życzenie cało szwajsonowanych z włazami z lanej stali;
Zacieni o dnach wklęsłych z podwójnymi węzownicami studzącymi i najnowszymi intensywnie działającymi mieszadłami;

Płuczek i elewatorów do kartofli;

Gniotowników do zielonego słodu — odłupiniaczy pat. Hampla lub pras ślimakowych pat. Müllera;

Transmissyi ze zwykłymi śpiżowemi panwiami lub systemu Sellera w danym razie automatycznie smarującymi;

Pomp kalifornijskich wodnych, pomp do słodkiego i dojrzałego zacieru, pomp aparat dest. posiłkujących zwykłych lub służących równocześnie do poruszania mechanicznego studzenia we fermentacyi;

Jako specjalności ustawiamy drożdżarki systemu Piekuckiego i węzownice wirujące do kadzi fermentacyjnych systemu Kamińskiego.

Zwracamy uwagę Szan. Interesentów. że zakupiwszy fabrykę machin firmy Urbanowski, Romocki i Sp, wykonujemy teraz sami w osobnym powiększonym i znakomicie urządzonej oddziale wszelkie prace w zakres budowy aparatów destylacyjnych i robót kotlarskich wchodzące. Jako specjalność polecamy wypróbowane i znakomicie funkcjonujące aparaty destylacyjne jedno lub dwukolumnowe z deflegmatorem naszego systemu No 135113.

Reparacye lub rekonstrukcye aparatów destylacyjnych wykonujemy szybko i w cenach przystępnych.

Wszelkie reparacye w gorzelniach wykonujemy szybko i sumiennie i na żądanie wysyłamy monterów uzdolnionych.

Kosztorysy bezpłatnie.

Obecnie mamy w budowie dziesięć nowych gorzelń!!

Ceny i warunki przystępne.

GORZELNIK

Organ poświęcony polskiemu przemysłowi gorzelniczemu.

Cena prenumeraty: w Austro-Węgrzech: Rocznie 12 kor., półrocznie 6 kor. — w Rosyi: rocznie 4 rs., półrocznie 2 rs. — w Niemczech: rocznie 8 mk., półrocznie 4 mk..

Cena ogłoszeń: Cała stronica 20 K., 1/2 stronicy 10 K., 1/4 stronicy 6 K., 1/8 stronicy 4 K. Przy powtarzaniu anonsów stosowny opust. Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Wydawca: Towarzystwo Gorzelników Polskich. — Redaktor odpowiedzialny: Gierasieński Feliks, ul. Miłkowskiego 1. 2.

Czytelnikom „Gorzelnika“ z rokiem 1903. od Redakcyi!

Gdy na grobie starego stanął dziś rok nowy
I świata pełen złudy rok szczęścia ogłasza,
Czytelnikom więc swoim serdecznemi słowy
Składa dziś swe życzenia i redakcyja nasza.

Niechaj nikt się nie łudzi, czytelnicy drodzy,
Że bez pracy osiągniem to, czego pragniemy;
My pracować musimy, kiedyśmy ubodzy,
Bo przez pracę byt własny, silny zdobędziemy.

Niech zginie wszelka bieda, ubóstwo i nędza!
Niech kraj nasz się wysoko wzniesie ponad inne,
Niechaj snuje swe dzieło szczęśliwości przedza,
Nie chwalmy cudzych bogów, gdy mamy rodzinne.

Niech Bóg użyczy szczodrze plonów tego lata,
By mógł zakwitnąć w pełni nasz przemysł rolniczy
A wraz z nim niech zasłynie szeroko wśród świata
Nasz Polski Galicyjski przemysł gorzelniczy!

Od Zarządu Towarzystwa.

Z Nowym Rokiem 1903. wstępuje nasze Towarzystwo na zupełnie nowe tory, i teraz już jakkolwiek jeszcze prowizorycznie, przedkłamy P. T. Panom nowy statut Towarzystwa, które będzie nosiło nazwę „Polskie Towarzystwo gorzelnicze“.

Celem przystąpienia do tegoż Towarzystwa w charakterze Członków upraszamy P. T. Panów o wczesne zgłoszenia się do przewodniczącego Antoniego Jenika w Bołszowicach p. loco, a to z tego względu, że jeżeli kto nie przystąpi do Towarzystwa najdalej do 15-go stycznia br., lub kto do tego czasu (nie będąc członkiem) nie uiszczy prenumeraty w Administracyi „Gorzelnika“ Lwów, ul. Miłkowskiego 1. 2., ten nie otrzyma następnego numeru tego pisma. Leży więc w interesie tak Szan. Członków jak też i prunumeratorów, aby nie doznawali przerwy w otrzymywaniu „Gorzelnika“, jako też i w interesie Wydawnictwa, bymogło swój nakład uregulować.

Po zrezygnowaniu Wgo Pana Wiktora Syniewskiego z redaktorstwa „Gorzelnika“ objął redakcyę tego organu Towarzystwa P. Feliks Gierasieński we Lwowie ul. Miłkowskiego 1. 2., do którego wszelkie pisma, dotyczące Redakcyi i Administracyi przesyłać należy.

Zaraszem dla wygody członków Towarzystwa poszukujących dotychczas posiad za pomocą Wydziału Towarzystwa, utworzyliśmy we Lwowie filię, pod adresem: Wny Pan K s a w e r y B u r z y ń s k i ul. Wałowa 1. 5. ,do którego to biura P. T. Właścicieli i przedsiębiorców gorzeln, poszukujących porzelników ze strony Towarzystwa, jako też i członków Towarzystwa poszukujących posiad, w razie potrzeby udawać się prosimy.

Mając niepełną nadzieję, że czasopismo nasze będzie odtąd regularnie funkcjonowało, a nowy statut stanie się podwaliną dla utworzenia silnego i zdrowego Towarzystwa podajemy tem samem Szan. Członkom jak najlepsze warunki do skutecznego przyczynienia się do rozwoju i dobra Towarzystwa.

Bolesław Jaworski,
zast. przewodniczącego.

Antoni Jenik,
przewodniczący.

Słowo wstępne od Redakcyi.

Wszystko na świecie ulega zmianom i przekształceniom nie więc dziwnego, że i w łonie naszego czasopisma zaszła zmiana — oto z dniem dzisiejszym rozpoczął „Gorzelnik“ rocznik XVI. pod zmienioną redakcją.

Każda redakcyja rozpoczynając swą pracę podejmuje się tem samym bardzo trudnego zadania pogodzenia i zespolenia pod jednym wspólnem danej sferze hasłem wszystkich odcieni i frakcyj do tejże sfery zaliczających się, jest przeto jej pierwszym obowiązkiem zbadać gruntownie podstawy egzystencyi danej sfery a dalej rozpoznać charakterystyczne cechy poszczególnych grup, ich sposób myślenia i punkty z jakich one zapatrują się na rozwój i przebieg wspólnej im sprawy.

Ma się rozumieć redakcyja pisma zawodowego ma z góry ściśle zakreślone ramy swego działania, nie potrzebuje zatem uciekać się do sztucznego lawirowania pomiędzy niezliczonymi tematami do rozwiązywania zadań społecznych albowiem posiada grunt do zawodowej pracy przygotowany, grunt na którym dążyć powinna do nieustannego postępu i ciągłego a racjonalnego rozwoju zawodu jej pieczy poruczonego.

Pismo „Gorzelnik“ przez lat 15 gorliwie współdziałało w pracy nad rozwojem i rozkwitem gorzelnictwa krajowego i niewątpliwie pragnęło zobaczyć je na szczycie możliwej doskonałości i użyteczności dla naszego wielce jeszcze upośledzonego pod względem ekonomicznym kraju. — Nie jego wina, że przemysł gorzelniczy w Galicyi nieustannie zwalczać musiał i musi rozliczne wpływy i okoliczności wprost niekorzystnie na jego rozwój działające, nie jego też wina, że rozwój rolnictwa w kraju pozostawia jeszcze wiele do życzenia — może sobie atoli przyznać, iż dzisiejszy wzmorzony ruch gorzelniczy w kraju jest w bardzo znacznej mierze i jego zasługą.

Nieustany postęp wiedzy i doświadczeń na każdym polu pracy ludzkiej — ciągle dążność do ułatwień w żmudnej pracy ręcznej czy fabrycznej wydatnie wystąpiły i w gorzelnictwie. Znaczna już ilość gorzeln w kraju naszym poszła za głosem postępu i ulepszyła urządzenia swoje — lecz niestety mamy jeszcze większość tychże o urządzeniach przestarzałych, zacofanych i dziś już wielce niepraktycznych, niekorzystnych.

To samo dałoby się powiedzieć i o kierownictwie gorzeln. Jakkolwiek mamy już bardzo liczny zastęp zawodowo wykształconych kierowników gorzeln, to przecież jeszcze bardzo wiele z nich znajduje się w rękach niezawodowców, lub ludzi nie czytających dzieł gorzelniczych i czasopism rozwój gorzelnictwa omawiających — a przecież to nie tak trudno pouczyć się o nowych zdobyczach zawodowych, o zasadach teorii technologii gorzelniczej i o wielu innych sprawach łączących się ściśle z gorzelnictwem.

Nowa redakcyja przede wszystkim składa czytelnikom „Gorzelnika“ solenne przyrzeczenie, że czasopismo to będzie regularnie dwa razy na miesiąc wychodziło w objętości arkusza tekstu i arkusza ogłoszeń, że będzie traktowało sprawę polskiego gorzelnictwa zawodowo i poważnie tak pod względem teoretycznym jak i praktycznym z szczególnem uwzględnieniem stosunków naszego kraju i poszczególnych jego okolic, dalej, że z całych sił dążyć będzie do skutecznego rozkwitu tego najważniejszego i niemal jedynego w kraju naszym przemysłu rolniczego, następnie, że z wszelką usilnością i troskliwością czuwać będzie nad zadaniem Polskiego Towarzystwa gorzelniczego a w końcu, że członkom tegoż Towarzystwa starać się będzie używać wszelkich możliwych ułatwień i udogodnień — czy to przy poszukiwaniu pracy, czy w praktycznych radach i informacjach zawodowych.

Słowem redakcyja oddaje się od dzisiaj na wszelkie usługi sprawom Towarzystwa i gorzelnictwa polskiego.

Aby jednakże podpisana redakcyja mogła wedle swoich najszczerzych zamiarów odpowiedzieć tym trudnym zadaniom widzi się zniewoloną odwołać się do wszyst-

kich Wielce Szanownych Czytelników „Gorzelnika“ z usilną prośbą o poparcie słowem i czynem, o pomoc w współpracownictwie przez nadsyłanie różnych praktycznych spostrzeżeń przy zastosowaniu teoryj w praktyce, przez nadsyłanie rozpraw i artykułów bądź teoretycznych bądź praktycznych, dalej przez rozwiązywanie różnych zawodowych zagadnień a w końcu przez ścisły kontakt i zaufanie Czytelników do redakcyi.

Niewątpimy, że pomiędzy tak liczną falangą zawodowych pracowników w gorzelnictwie krajowem znajduje się liczny zastęp ludzi ochotnych do podzielenia się swoimi zapatrywaniami z kolegami zawodowymi, ludzi obdarzonych badawczym zmysłem, ludzi nieustannie przemysłiwających nad nowymi drogami, na jakie gorzelnictwo wejść by powinno w celu przysparzania tym większych dochodów dla gospodarstw naszego na wskroś rolniczego kraju. — Cóż łatwiejszego jak za pośrednictwem własnego organu podzielić się swoimi poglądami z wszystkimi w tej kwestyi interesowanymi działaczami. A stąd urośnie dla takiego pracownika i popularność i uznanie pomiędzy zawodowcami w całym kraju.

W końcu oświadcza obecna redakcyja, że nie wzięła na siebie absolutnie żadnej odpowiedzialności za wszelkie stosunki jakie kiedykolwiek łączyły P. T. Czytelników „Gorzelnika“ lub poruczających mu anonsy firm z poprzednimi redakcyjami tegoż pisma.

Jeszcze raz poruczając się względem P. T. Czytelników oświadczamy, iż rozpoczynamy naszą pracę z pełną ufnością w Ich poparcie i wyrozumiałość.

Nowa Redakcyja „Gorzelnika“.

Statut Polskiego Towarzystwa gorzelniczego

przez Walne Zgromadzenie komisji statutowej do przeprowadzenia poruczony.

I. Nazwa, siedziba i cel Towarzystwa.

§ 1.

Towarzystwo ma nazwę: „Polskie Towarzystwo gorzelnicze“.

§ 2.

Siedzibą Towarzystwa jest miejsce zamieszkania przewodniczącego. Walne Zgromadzenie może jednak uchwalić jedno z miast w Galicyi, jako siedzibę Towarzystwa.

§ 3.

Celem Towarzystwa jest popieranie wspólnymi siłami przemysłu gorzelniczego, rozbudzenie poczucia łączności zawodowej i koleżeńskiej między gorzelnikami, jak również wzajemna pomoc moralna.

II. Członkowie Towarzystwa, ich obowiązki i prawa.

§ 4.

Towarzystwo składa się z Członków:

- a) zwyczajnych,
- b) uczestników,

c) wspierających.

d) honorowych,

e) protektorów.

§ 5.

Członkiem zwyczajnym może być każdy techniczny kierownik gorzelnicy, rafinerji lub innej gałęzi przemysłu gorzelniczego, którego komisya statutowa i orzekająca w tym celu przez Walne Zgromadzenie wybrana (§ 23) na wniosek przewodniczącego (§ 10 i 33) w poczet członków przyjmie.

§ 6.

Członkami uczestnikami mogą być za prostym zgłoszeniem się tylko do przewodniczącego Towarzystwa: Przedsiębiorcy gorzelnicy względnie właściciele lub dzierżawcy gorzelnicy, Przedsiębiorcy rafinerji spirytusu, Fabrykaci aparatów i maszyn gorzelnianych, Rządcowie majątków ziemskich, jak również wszyscy będący w styczności z przemysłem gorzelnicznym w kraju i dobro jakoteż rozwój tego przemysłu na celu mający.

§ 7.

Członkami wspierającymi są ci, którzy w jakikolwiek sposób wspierają Towarzystwo, bądź to moralnie, bądź materialnie.

§ 8.

Członkami honorowymi mogą być osoby zasłużone w kraju dla dobra przemysłu gorzelniczego, mianowane na przedstawienie Zarządu przez Walne zgromadzenie.

§ 9.

Członkami Protektorami mogą być uproszone przez Towarzystwo osobistości znane w kraju z pracy około dobra publicznego. — Mianuje ich Walne Zgromadzenie na przedstawienie Zarządu.

III. Obowiązki i prawa członków.

§ 10.

Członek zwyczajny i członek uczestnik płać jednorazowe wpisowe 10 koron, oraz rocznie wkładkę 12 koron w półrocznych ratach z góry — to jest każdego 1. stycznia i 1. lipca.

Członkowie byłego „Towarzystwa gorzelników polskich“ nie płać wpisowego — muszą jednak zgłosić się listownie do Zarządu z życzeniem wstąpienia do „Polskiego Towarzystwa gorzelniczego“ najdalej w sześć miesięcy po wydaniu i rozesłaniu tego statutu, i wykazać się wypłaconą należnością z tytułu należenia do byłego „Towarzystwa gorzelników polskich“.

§ 11.

Członek zwyczajny obowiązany jest dbać o rozwój i pomyślność Towarzystwa w sposób, jaki uzna za najlepszy a w szczególności, przez branie udziału w Zgromadzeniach, w redagowaniu organu Towarzystwa, przygotowaniu fachowych odczytów na Zgromadzeniach rocznych i okręgowych, donoszenie o wyniku własnych prób i doświadczeń w zawodzie gorzelnianym czynionych, a ponadto jest obowiązany popierać innych członków kolegów w potrzebie radą i czynem, zwłaszcza kolegom szukającym posad domagać bezinteresownie dla uzyskania tychże; zaś dla ułatwienia wyszukiwania posad za pomocą Wydziału Towarzystwa, utworzone zosanie we Lwowie Biuro pośrednictwa za opłatą 20 koron za każdą posadę na rzecz Towarzystwa.

Członkowie uczestnicy nie mają tych obowiązków, jakie powyższy ustęp dla członków zwyczajnych określa, a dobór odpowiednich środków dla popierania Towarzystwa i przyczyniania się do podnoszenia przemysłu gorzelniczego, pozostawia się ich własnej woli i chęci.

§ 12.

Wszystkim członkom przysługują prawo udziału na Walnych Zgromadzeniach, na Zjazdach okręgowych, zabierania głosu, stawiania wniosków, głosowania, wyboru i wybieralności.

§ 13.

Członkom uczestnikom i członkom wspierającym przysługują prawa członków zwyczajnych, a prócz tego prawo żądania od Wydziału Towarzystwa względnie od delegatów okręgowych:

a) Udzielanie wyjaśnień w kwestjach urzędzeń gorzelní, technicznego prowadzenia, i w ogóle w kwestjach fachowych.

b) Jeżeli kierownikiem gorzelni jest członek Towarzystwa, a w gorzelni tej rozchodzi się o jakąś poradę techniczną, prawo żądania delegata z ramienia Towarzystwa dla dania wyjaśnień i wskazówek za zwrotem kosztów podróży.

§ 14.

Członkom honorowym i Protektorom przysługują wszystkie prawa członków zwyczajnych i członków uczestników.

§ 15.

Wszyscy członkowie należący do „Polskiego Towarzystwa gorzelniczego“ otrzymywać będą fachowe pismo organ Towarzystwa „Gorzelnik“ bezpłatnie, a oprócz tego mają prawo umieszczać artykuły fachowe, korespondencye, zapytania i odpowiedzi, oraz inseraty — jeżeli się rozchodzi o zmianę posady.

§ 16.

Przestaje być członkiem Towarzystwa:

a) Kto zeń wystąpi.

b) Kogo komisya „statutowa i orzekająca“ wykluczy.

c) Kto zalega z wkładką za dwa półrocza, a w trzecim półroczu mimo upomnienia nie uiszcza zaległości.

d) Kto zmieniając posadę lub miejsce swego pobytu nie doniesie o tem Wydziałowi najpóźniej do 4 tygodni.

IV. Władze Towarzystwa i zakres ich działania.

§ 17.

Władze Towarzystwa są:

- a) Walne Zgromadzenie,
- b) Wydział,
- c) Komisye przez Walne Zgromadzenie wybrane.

§ 18.

Walne Zgromadzenie tworzą wszyscy członkowie, którzy na nie przybędą.

Do zakresu Walnego Zgromadzenia należy:

- a) Wybór przewodniczącego.
- b) Wybór członków Wydziału.
- c) Wybór komisji statutowej i orzekającej o przyjęciu członków jako też i wykluczeniu.
- d) Wybór komisji weryfikacyjnej.
- e) Wybór skarbnika.
- f) Przyjmowanie sprawozdań z czynności Wydziału i z rachunków.
- g) Udzielanie absolutorium.
- h) Oznaczenie miejsca przyszłego Walnego Zgromadzenia.
- i) Mianowanie członków honorowych bez dyskusji.
- k) Zmiana statutu.
- l) Dyskusye zawodowe i fachowe, oraz dotyczące się spraw Towarzystwa.
- m) Interpelacye członków.
- n) Rozwiązanie Towarzystwa.
- o) Rozporządzanie funduszami.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają prostą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie uprasza na wniosek Wydziału poleczone osoby na protektorów Towarzystwa.

§. 19.

Wydział Towarzystwa składa się z przewodniczącego i dwóch członków, którym dwóch zastępców dodaje się. Starszy wiekiem z dwóch członków jest zarazem zastępcą przewodniczącego.

§. 20.

Wydział Towarzystwa jest obowiązany:

- a) Zarządzać majątkiem Towarzystwa i w ogóle bieżącymi sprawami.
- b) Zdawać sprawę z dorocznych czynności przed Walnem Zgromadzeniem.
- c) Przedkładać komisji weryfikacyjnej księgi kasowe i rachunki do sprawdzenia.
- d) Czuwać nad wykonaniem uchwał Walnego Zgromadzenia.
- e) Mianować delegatów okręgowych i z ich pomocą urządzać Zjazdy okręgowe.
- f) Zawiadywać wydawnictwem organu Towarzystwa.
- g) Mianować i uzupełniać komitet redakcyjny z pośród członków dla tegoż organu.

§. 21.

Przewodniczący lub jego zastępca reprezentuje Towarzystwo na zewnątrz, kieruje obradami Walnego Zgromadzenia i podpisuje wszelkie pisma od Towarzystwa wychodzące pod kontrasygnaturą jednego z członków Wydziału.

§. 22.

Komisya weryfikacyjna składa się z trzech członków przez Walne Zgromadzenie wybranych, którzy z pomiędzy siebie wybierają przewodniczącego tejże komisji.

Komisya ta ma prawo każdego czasu wglądać w rachunki kasowe i księgi Towarzystwa, sprawdzać je i zdaje sprawę Walnemu Zgromadzeniu.

Wybór tej komisji ma się odbywać na każdym Walnem Zgromadzeniu.

§. 23.

Komisya statutowa i orzekająca o przyjęciu członków składa się z trzech członków zwyczajnych, którzy z pomiędzy siebie wybierają przewodniczącego tejże komisji, ona ma obowiązek być pomocną Wydziału.

łowi dla należytego wykonywania statutów, a w szczególności orzekać i rozstrzygać o przyjęciu lub nieprzyjęciu kandydatów na członków, jak również o wykluczeniu członków.

§. 24.

Skarbnik Towarzystwa prowadzi kasę i księgi kasowe ściągając wkładki od członków, wpisowe i wszelkie przychody pieniężne do Towarzystwa, składa rachunki Wydziałowi, który na koszt korespondencji wyznacza mu stosowny ryczałt.

§. 25.

Wybory przewodniczącego, członków Wydziału, komisji statutowej i orzekającej oraz skarbnika odbywają się co 3 lata.

V. Fundusze Towarzystwa.

§. 26.

Fundusze Towarzystwa dzielą się na:

- 1) fundusz żelazny,
- 2) fundusz wydawnictwa organu Towarzystwa,
- 3) Fundusz obrotowy.

§. 27.

Fundusz żelazny stanowi:

- 1) Wpisowe członków.
- 2) Pozostałości kasowe z lat ubiegłych.
- 3) Odsetki od funduszu żelaznego.
- 4) Wszelkie inne dochody Towarzystwa na ten cel przez Walne Zgromadzenie przeznaczone.

§. 28.

Fundusz wydawnictwa organu Towarzystwa stanowi $\frac{3}{4}$ części rocznych wkładek wszystkich członków i subwencye.

§. 29.

Fundusz obrotowy stanowi $\frac{1}{4}$ część wkładek wszystkich członków, i taksa za posady w §. 11. wymieniona.

Z funduszu obrotowego pokrywa się kosztami administracyjnymi Wydziału, oraz rozdziela się zapomogi członkom potrzebującym.

VI. Spory i rozwiązanie Towarzystwa.

§. 30.

Spory wynikające ze stosunków Towarzystwa między członkami rozstrzyga sąd polubowny.

Każda strona wybiera z grona członków sędziego, a ci wybierają superarbitra.

Orzeczenia sądu polubownego są bez odwołania.

§. 31.

Do rozwiązania Towarzystwa lub zmiany statutów potrzeba uchwały Walnego Zgromadzenia większością $\frac{2}{3}$ głosów obecnych członków powziętej.

§. 32.

W razie uchwały rozwiązania Towarzystwa rozstrzyga Walne Zgromadzenie prostą większością głosów o użyciu funduszy Towarzystwa.

Postanowienia przejściowe.

§. 33.

Świeżo przystępujący członkowie zwyczajni i uczestnicy mają się zgłaszać listownie do przewodniczącego Towarzystwa W. Pana Antoniego Jenika w Boleszowcach p. loco.

§. 34.

Każdy członek, który przystępuje do „Polskiego Towarzystwa gorzelniczego“ otrzyma książeczkę legitymacyjną z podpisem przewodniczącego Towarzystwa z kontrasygnaturą jednego z członków Wydziału i komisji orzekającej.

§. 35.

Do przepisanych ustawami zgłoszenia tych statutów upoważniony jest dotychczasowy Zarząd Towarzystwa gorzelników polskich.

Doświadczenia z ekstraktem drożdżowym „Bauera“.

Nim dojdę do właściwego lecz krótkiego określenia tego tematu, uważam za stosowne podać w pierw przyczyny, które

nas do używania środków chemicznych zmuszają, i je acz pobieżnie, jednak bezstronnie i w należytem oświeceniu przedstawić, a mianowicie:

Mamy wprowadzić znaczny ilość gorzelni postępowych, to jest takich, gdzie nowsze maszyny i aparaty tak dobrze zastosowane zostały, że roboty gorzelniane odbywają się nimi i gładko i szybko, i szczycimy się nimi z tego powodu, nie zdając sobie żadnej jednak sprawy z tego, ani nie pytając się wcale o to, czy ta gorzelnia jest także i pod względem technicznego postępowania odpowiednio urządzoną.

Urządzamy bowiem, lub rekonstrujemy gorzelnie według planu fabrykanta, z zaakceptowaniem tegoż przez Właściciela lub jego rzadcę, albo jakiegoś domorosłego znawcę, z zupełnem ominięciem porady albo wskazówek fachowego gorzelnika —

dla tego też znajdujemy nawet i w lepiej na pozór urządzonych gorzelniach bardzo poważne i nie łatwo usunąć się dające błędy, jak n. p. za małą, za suchą lub za wilgotną, albo i pod innymi względami nieodpowiednią słodownię, za zimną lub za gorącą, ale potrzebnej jednostajnej temperatury nie mogącej utrzymać hołowiczarnię albo też brak jej zupełny i t. p., a nareszcie, co się nader często zdarza, nieodpowiedni i niedokładny dobór naczyń głównych i pomocniczych w stosunku do danego aparatu zacierowego i odpędowego, oraz wszelakich dotyczących drobnych przyrządów.

Jeżeli takie wady podnosić musimy w lepiej urządzonych nowoczesnych, to cóż dopiero mówić o dawniejszych wadliwie urządzonych gorzelniach, zaznaczymy więc tylko w ogólności, że tak tu jak i tam, musimy się jeździe prócz tego wszystkiego liczyć także i z jakością dostawianych nam do wyrobu produktów, i dopiero do tych ogólnych warunków naszą wiedzę i czynność techniczną zastosować.

Najważniejszą, a zarazem najtrudniejszą czynnością gorzelnika jest wytworzenie w zaparkach w odpowiedniej ilości czystego kwasu mlecznego, a ełem uzyskania odpowiedniej gleby dla hodowli czystych i silnych drożdży, gdyż ladabądź zбочe-

niem od tych wymaganych warunków, aklimatyzują się w gorzelnii inne rodzaje kwasów, które nawet w czasie następnego prawidłowego kwaszenia zaparki staczają zawziętą walkę z grzybkami kwasu mlecznego a tem samem nasze drożdże degenerują i nieprawidłowy ferment głównych zacierów powodują.

Otóż wskutek tych, nie zawsze i nie łatwo dających się usunąć przyczyn, gorzelnik postępowy zmuszony jest do wyszukiwania i zastosowywania środków chemicznych, aby uzupełnić to wszystko, czego w gorzelnii sam wytworzyć nie może.

Na pociechę naszą dodaję tu z przyjemnością, że ta słaba strona techniki gorzelnianej nie dotyka nas tylko samych, galicyjskich gorzelników — gdyż i zagraniczni gorzelnicy jej tak samo podlegają — skutkiem czego chemicy gorzelniani starają się przyjść w pomoc gorzelnictwu, przez obmyślenie i dostarczanie temuż już gotowych dotyczących środków do zastosowania.

Z pomiędzy wielu podawanych nam tych środków, a to tak, dla ułatwienia ukwaszenia zaparki czystym kwasem mlecznym, jakoteż i dla wykluczenia martwych punktów fermentacji drożdży, a również dla uproszczenia manipulacji i oszczędności w słodzie, znalazła najnowszemi czasy wielkie uznanie i rozpowszechnienie opatentowana tak w Austro-Węgrzech, jak też i w Niemczech, metoda „Bauera“, jako przy nader łatwej manipulacji a pewnym skutku wszystkie te zalety w sobie łącząca, do której omówienia przyzstępuję.

Metoda Bauera polega w ogólności na tem, że zamiast słodu do robienia zaparek używa się ekstraktu drożdżowego (który jest znacznie tańszym) a zamiast naturalnego kwaszenia zaparek na kwas mleczny, używa się kwasu siarkowego.

Manipulacja jest następująca:

Na zaparkę używa się tylko samego zacieru. zaraz po ukończeniu tegoż bez żadnego dodatku słodu — w ilości około 6% głównego zacieru, więc n. p. dla 7 hl. gorzelnii bierze się 450 a nawet 600 litrow zacieru i wlewa się do kadeczki (lub do dwóch kadeczek jeżeli się dwie matki pro-

wadzi), a dla dokładnego zcukrowania podgrzewa się ten zacier do temp. 50—52° R., nakrywa i pozostawia się go w spokoju przez jedną godzinę. Po zcukrowaniu, dodaje się do tej zrobionej zaparki 3—4 klg. ekstraktu drożdżowego i drobinę kwasu sarkowego, którą należy unormować o tyle aby stosownie do koncentracji zacierów wynosił kwas w zaparce przy zacierach, kartoflanych od 1·4 do 1·6 cm. kub., a przy zacierach kukurudzianych 0·8 do 0·9 cm. kub.

Po tem zadaniu, ochładza się zaraz zaparkę do 24 R., i przy tej temperaturze zadaje się drożdże (względnie matkę) chłodząc je następnie dalej, aż do stopnia odstawienia, t. j., 12—15 R., a to stosownie do ciepłoty lokalu, lecz tak, aby one do zacieru przyszłego dnia były gotowe.

Odfermentowanie drożdży powinno być jak najniższe a to n. p. z 18—19% S. na 5 a nawet na 4% S.

Z tego wszystkiego widzimy, iż omija się tu nader żmudną i trudną procedurę naturalnego kwaszenia zaparki, i również ten martwy punkt fermentacji drożdży na którym one bardzo wiele cierpią, a ponadto oszczędza się słodu, którego zwykle do zaparek używaliśmy.

Wyniki o bardzo dodatnich cyfrach przy zastosowaniu metody Bauera, podam w następnym numerze „Gorzelnika“.

Jenik.

Informacje.

Ceny targowe we Lwowie. W drugiej połowie grudnia 1902. sprzedawano na targach lwowskich artykuły spożywcze po następujących cenach: (Daty urzędowe).

Mięso za 1 kg.

Baranina	92 h.
Ciełęcina	120 „
Mięso wołowe do	126 „
Poładwica	163 „
Wieprzowina	128 „
Słonina świeża	150 „
„ wędzona	160 „
Sadło	160 „
Smalec wieprz. biały	174 „
Ryby żywe	200 „

Strączkowe za 1 kg.

Fasola biała	20 „
„ czarna	15 „
Kartofle za 1 kg.	5 „

Drób.

Gęsi (para)	620 „
Kaczki	340 „
Kury karm. (para)	380 „
Jaja para	18 „
„ kopa	520 „

Nabiał za kg.

Masło świeże	280 „
„ faskowe	200 „
Ser osekowy	50 „
„ dzierzkowy	40 „
Mleko świeże litr	20 „

Dziczyna.

Zające (sztuka)	240 „
---------------------------	-------

Bydło.

Woły (za 100 kg. (żyw. wagi)	60 K 40 „
Świnie tuczono	80 „ 40 „

Wolne posady

w Towarzystwie wzajem. pomocy Urzędników prywatnych.

Posada buchaltera od 1. marca 1903. w wielkiem zdrojowisku kąpielowem zachodniej Galicyi; płaca 1000 koron, mieszkanie, pole, opał, remuneracya; kandydat ma być uzdolniony do prowadzenia buchalteryi systemem podwójnym i do prowadzenia korespondencyi.

Trzy posady leśniczych za kordonem rosyjskim zaraz; płaca 300 rubli i odpowiednie ordynarye.

Posada ekonoma zdolnego w zachodniej Galicyi od 5/2. 1903; płaca 500—600 koron, ordynarya lub utrzymanie kawalerskie, koczowe, ewent. inne uboczne wynagrodzenia, a po roku służby zadowolniającej podwyższenie całej płacy.

Podania z odpisami świadectw przyjmuje tylko dyrekcya Tow. Urz. pryw. we Lwowie ul. Cicha 1.

Kierownik do fabryki drożdży w Galicyi, który był w fabryce Springerowskiej lub innej znanej, z kaucyą 3000 kor. z pensyą 1200 kor. odpowiednią ordynacyę, pomieszkanie z opałem i 10% czystego dochodu, potrzebny zaraz, zgłoszenia *Biuro załatwień* Ksawerego Burzyńskiego we Lwowie Wałowa 5. I. piętro.